

მ. თ—შეიღო მოკლე გლეხი ს. თითქმის ცოლისა და წერილზედგების პატრონი კაცი. მედელი დაბატონებულია და გამოძიება სწავლობს. ამას გარდა კიდევ გურის სხვა დასახლებულნი არიან კაცის კება მომადრას. ს. ლანჩხუთში მოუტლავი გორი ბენაძე და ჩინაში ჭკინი. საწუწნარი ისა, რომ ყველა დასახლებულნი აუკაცობანი თითქმის უმზუნველნი არიან ჩადენილი. აქაურს ყმაწვილკაცობას მოდალ ვადაქტევი, თუ ცოტადი რდენი იზოავს, უსათაოდ დაითერნენ და რაიმე უბედურება დაატრიალონ.

* ზღვრები: წარსულის წლის წლის დეკემბრის ოცდათერთმეტს, ლამის ორს საათზე, ყაზახიდან აღსტადში ეტლით მიმავალი, ტურლის ნაკვარის გარსოვანი თავის ორის ნაკვარითორი ს. ლანჩხუთისა და ყაზახს ახლო ორს ავანაკს, რომელიც ერთი ფენით იყო თურქი, მეორე-კი სტენით, გუფარცკეთა და წურთმეგით 500 მანეთი, ერთი ოქროს სათით თავისის ძეწვეთი და დაზნა. ამ ფულსა და ნივთებს გარდა გარსოვან ზედ ჰქონდა კიდევ 1100 მან., მაგრამ ვაზაჯებს ეს ფული ვერ ენახათ. ვაზაჯემა აღსტადში მისვლის უმაღლეს გამოუტყდა ეს ამბავი მახრის უფროსს, რომლის განკარგულებით ორივე ავანაკი შეიპყრეს და დაბატონიეს. როგორც აღმოჩნდა, ერთი ავანაკი იმ მეტლეს შვილი გამოიმტკიცა, რომელსაც გარსოვანი ეტლით მიჰყავდა (გვ. „НОВ. ОБОЗ.“).

* იმევე გავაზის სწერენ ლანჩხუთიდან: იმ ორს სკოლას გარდა, რომელიც აქ არსებობს, განიშრათ კიდევ მესამე ორ კლასიანი სასწავლებელი. მისი დამატებელია ბანი ა. იოსელიანი.

* 9 იანვარს პოლიციის 1 ნაწილი, ასაღეს ქაზახი, ნაღვლის სადგურის შესავალ კარბანს იპოვნეს სამის დღის დაზღვეული მოგზაურა ბავშვი და საპოლიცის ინსტრუქტორს გვჭვავნეს.

დაბატონებული

(მოწერილი ამავე)

მარტოლი. მითხველია უკვე უყის, რომ წელს მიიღეს გარის მარტოლი დასახლებულნი მკვიდრებმა ყმაწვილების ავადმყოფობა, ყველი. ყველიის მოსასობად მთავრობა იძულებული იყო, გვეზავნა, სხვათა მორის, გორს მავაზიაც მკურნალი ბანი ბახტუაი, რომელმაც მახრის მკურნალითურთ და ფერშედილი ორჯელ-საჯერად დაიწარა მახრა ყველის გამო. სოფ. მეურთუბენი ბ-ში ბახტუაი მასწავლებლებს დროებით გაუშვიებინა ადგილობრივი სკოლა და, ავერ, ეს ორი თვე ექნება მახაბეთ, რაც არ გაღებულა სკოლის კარი. მსოფრთხელების საუბედროოდ, მეურთუბენში ყველის ჩტ-ყველიც დადგა ზედ და ამგვარად ერთს სენის მაგიერად ბავშვს ორი უნდა გაესტუმრებინა. ქანც გამოღვეული ჩტ-ყველით ბავშვი ყველით სხედდა ვად და სწორად უსწავდებოდა სიცოცხლე. მოამკებელი უბედურება ის იყო, თვით ექიმებმა პირველს ხანს ვერ გარჩიეს ერთმანეთში ყველი და ჩტ-ყველია, რის გამოც რამდენიმე იმსხერვალა დროზე აუცრობლობა; ამას ისიც უნდა დავუმატოთ, რომ ბავშვის მამინ აუცრეს, როდესაც ტანში კიდევ სდგომოდ ავადმყოფობა და, რასაკვირველია, ძლიერი გუშქვადობით, ბევრად იმსხერვალა ამ ნაირმა გაუფრთხილდებლობამ. სოფელში ბევრს ლაპარაკობენ ამის გამო. დარბევას შემდეგ ბავშვებმა დასტავა ორი ფერშედილი სოფ. მეურთუბენში, თვით-კი გვეზავნარა უკან. ფერშედილი მინდორისაგან დაიარებოდნენ მსოფრთხელების სახლში, ზოგს უტყდებოდა, ზოგს დარბევას აძლევდნენ, სხვათა შორის, რამდენსავე მსოფრთხეს უტყდებოდა, რომ ავადმყოფების ტანთ-საცემლი და სწორი ლიგანი დავუწვი და მის საუესურს უტყვევალ მოღებთ სახელმწიფოდ. თუმცა ასე იყო საქმე, მაგრამ ფერშედილს ჩევე და იხა ლაღადებო უღაბნასა შინა, რადგანაც, თუ ფული ხელში არ ჩადებო

ანს გლენ-კაცს, დაბირებით ვერ გავალ ფონსა, მით უფრო, რომ გლენ-კაცის ახრით, არამც თუ ტანთ-საცემლის და ლიგანის დაწერა, არამც ვითომაც სხვა რაიმე ნივთის გატანა ყუვილიან სახლიდან ფრიად საწყენი და ხშირად მაინცხლოდ არის პატრონებისათვის. ზოგი გლენ-კაცი არაკი ჯარების ხომლე უტსა კაცს, ვინც ვინდა იყოს. თავის სახლში და არც თვით ვაიფის უტსა სახლში. ამის გამო ბევრმა არ მიიღო სახლში ფერშედილი. რაც შეეხება პატარა მეურთუბენებს, კაცმა კაცმა არ დაინახავთ თვის სახლის კარი ხერხეულის ფერშედილს. სულ სხვარი ლეხით გამოისტუმრეს უკანვე, ამის გამო ფერშედილი იძულებული გახდნენ ყოველივე ფერშედილი ნათ ბ-ნ ბახტუაისათვის, რომლებმაც მახრის უფროსს გამოსთხოვა დაზარება. მახრის უფროსმა დაიბარა პატარა მეურთუბენის მამასახლისი და მასთან რვაოდ იქაურები კაცი, რომლებიც დამეჭურა, რომ, თუ ექიმს ჩევე არ მიგილიათ, არ ვიცო თუ რას ვნახათ. მას შემდეგ ისევე მოვიდნენ ერთს დღეს ფერშედილი მეორე დღეს ისევე გაქრნენ, არ ვიცოთ-კი არ რად მოვიდნენ, ამ ისევე მალე რად წავიდნენ. მას აქეთ აღარ მოსულან. ყველი ისევე არის, სოლო შეუსტდა-კი... ყველითან ფრიგარ არჩებოდა სხვა პირის ამბავიც უკავიათ, იქნება რაიმე შეკლა მოვეციეს. ეს ქარი ვასლავთ სოფლებში საწერლობის მამასახლობლა. ყველა სოფელი რომ დაიბრთ, ვერც ერთს უტყვებთ ვერ მოგებთ, რის გამოც მეურთუბენში შედუქებები და სხვა მოვეკრიფი მამასახლობლად ვაგებენ ყოველივეს. მაგალითად, მაშინს ლურსმანი რომ ვინდოდეს საყუდლად, გირეწავნაში ამაზე უნდა მისცი, როდესაც მედლებს ბევრად მეტი შეიღებოდა კავიკი დასჯდომად, საშაზრა ქალაქი გორია, აქ მართალია იფალ იყი და ყველაფერს, მაგრამ ერთი გირეწავნა ლურსმანისათვის, ერთი გირეწავნა ნავთსათვის, სპირისათვის, თუ კოქის ძაფისათვის ხომ 20—40-ს ვერც ვერ ვაიცი და ამაშის მაიერის მანათს ხარჯს არ მიიცი; როგორც ვიპირდეს, ისე გიღარდესო.

დასჯე და წისკელიც ქვეშ მოიყალიბა.

— ვი, საძაველი ხომ! დაიღობა ცალკამ.

ილიკომ თავის ვაჯავრება სიტყვით ვერ გამოხატავ, — უტყვად წამოხტავ, სწულდა ხმოს კულში და წვეა დაუწყევ.

— მოდი, შენი გამოიწვი, დაუყურა ტასო.

ტასო, თუმცა მამინევი მივიდა, მაგრამ ხელის მოკლებას ვერ შეძლავდა, როდესაც ილიკომ ხელ-მეორედ დაუყურა, ტასომ, იმის მაგიერად, რომ ხმოსათვის წველი უტყვად, ილიკოს დაუწყევ ხელში წველი იცის, რა სასჯელს მიავსებდნენ ვაჯავრებულნი ბავშვებმა და დაწამა-ვე ხმოს, რომ მისარჩლე არ გამოხერხოდა. ეს მოსარჩლე ძროხა იყო.

ძროხა ღმუღილით გამოეჭენა თავის ილიკოს დასაცეველად. ილიკომ რომ დაინახა ხმოს, უტყვად ვაუწყავ ხელი ხმოს და რადგანაც ტასო გულ-მოდინედ ეწვიდა უკან თვით ილიკოს, ორივემ ეღვარა დაიბარეს თავი და უკან ვაჯავრებულდნენ. ილიკო მალე წამოხტა და, რა დაინახა

ბნელაში ხომ ვერ დადგები, ან ორი შაურის გულისათვის საყუდლა ჩამოღებულადი ხომ ვერ იცი, უნდა ახლო უკანსწერილი ორი შაური დასაკეთოს თუ ერთი შაურის მაგიერ და მისცე მედლებს. ამის გამო ხშირად ხდება, რომ გლენ-კაცი ორ გირეწავნა ნავთის გლენისთვის, ხშირად ვარტუბილი ჰყვება მახრის ახლო ქალაქში და რის წველებით გირეწავნა უკანვე, ხშირად ვაჯავრებულად იმეჭურა. საქირა, რომ ამ მხრით უკან ვინმე ყური დაბა-სოფლებს და ამ ტყა დააწყეს ან სხვაფრევი მოახერხონ რაიმე. არა ნაკლებ საყუდლად რადის დარბევების და ექიმების საქმე. ქურდობა ხშირია ყოველს სოფელში. დარბევები, თუ ვაჯავრდა ლამზე ერთხელ ვაიფალი შეა გვახედ სოფელში; რაც შეეხება მიყურებულს ალაგებს, სწორედ უბედურება, სულ რომ ვაჯავრდა მსოფრთხეს სახრია, პატრონი არაერთი არის.

მეურთუბენის გორსმოდნენტი

ნარკვევი

(უჩრდლ გაზოქობად)

სასადაწვლა დედასსწულებში მისკავში წარმოუდგენიათ ახალი პიესა ჩვენის თანამებამულის თ. ა. სუბბათაშვილისა: „ПАРЫ ИОАННЫ IV“ (მეფე იოანე მე-IV). ამ პიესის მეტყველებს დიდი ხანის დღაპარი იყო პატრიარქი მსოფლიო. ატორმა სიტყვებებისა მოკვარდა საზოგადოებაში ზოგიერთი დედაც ვიკითხება და ყველას ძალიან მოეწონა. იხდელ რას ამბობს ვაზ. „НОВ. БР.“ ამ პიესის შესახებ:

საზოგადოდ ვაქს ცოტაოდეს ჭდას ადამიანს, რადგან მოქმედებს ისეთი სისწრაფი ვერ მოსდევს ერთს მეორეს და დამატებით ცხოველად არ არის გატარებული. ჰქვდაც ამის დასკვნა-კი მუდამ, ვითომცა, სუბბათაშვილის ვაქს ისტერიკი მოგაღებულა და უფრავისა იყო. უფლებად არ არის ეს სასოქმედარი, მაგრამ დასტავად ჰქვდა და დიდა ჰქვს. მისსახეზე შეგის აქვდა თავისუფლად განუზრახავს ატორს. მასის ახრით, მეფე იოანეს ჰუბოკობას

დადი ჰქვს ქაბასა და კოვლიც უფრავა. მეფე მოსდევს და ჰსტავს, თუ თანდათან როგორ დაუწინდებდა ეს მეფე, როგორ გუბროტებდა, როგორ უფრავდა სახათი ამ საზოგადოებას წყალობით, რომელიც ვაქს ასევეა. შედგება არ დაქონის-მოს ადამიანი ვერცხის სათის გამო-რადგან მისსახეზე შეგის სათისას, მაგრამ უფრავდებოდა კი ვერ დასტავდა, გვერდულად ვერ აუვდას, რადგან მოუღეს სასჯელს მსოფლიოს და ვეჭვობანის სწელებს. განსა დასტავდა-კი, რომ სახათით უსტკი ადამიანი მისსახეზე შეგის სასჯელად სასტავდა ვაქსაქმეს რასაკვირვებლად, შესაძლებლად: ესევე ერთი ვაქსი სენის და მართლად მისსახე მეფე თ. სუბბათაშვილის ბოლოს და ბოლოს სწულებს, აქვდა სჯება.

ერთის სიტყვით, ავტორად სწავს, რომის ახალი სტევის თ. სუბბათაშვილისა, რუსული ისტორიკი ვადევილი, სიკეთის მოკლებული არ არის და უნაკლავ არ არის დასწერილი. ეს-სადაწვლა რუსეთის დრამატურეთა შორის თ. სუბბათაშვილის უნანსწერილი ადვილი ძალიან უკვარს, ასე რომ ამ პიესის რამდენსავე წარმოადგენს ხელნით თავსე ყოფილი თეატრი, თუმცა ვაქსი მოამბებელი ყოფილი და ბიოგრაფი საშის დიდი ადრე დაუტყვებო. იმიტომ დადის ხელნითა, ამბობს ვაზუთ: რომ, უკრაველ ნაკლებდენის მიუხედავად, თ. სუბბათაშვილის პიესა ჩვენის საზამთრო სენონის ერთი ვანთავანიათა, რა იქნებოდა, რომ თ. სუბბათაშვილის ერთი პიესა სწავრთევათის ისტორიულ ცხოვრებდაც ვადევილი.

თინ ჯიანდიას და რუსეთის თხა და ცხვარი ვერა და ვერა სძაგს ერთად. დედა არ ვაგვა ხომ, რომ რუსეთის ვაჯავრება არ ვადადამკრონ თინდიანდიასკენ და თინდიანდიასთან — რუსეთისკენ. თავისი ქვეყანაში რომ ვერა ჰქვადევი გულ-ხანდით ლაპარაკს, ვერმანის ვაჯავრებულსა სწერენ და იქიდავან იბრ-

გზას ვანარბობდა, ტასომ დაუტახა ილიკოს ისეთის ხმით, თითქო შეინახა თავისი. ვაჯავრდა და თავად არის დაწამაშევი.

— წამოხტე? დავითხა მანინ კიდევ ვაჯავრებული ილიკო.

— ჰო, წამოხტე ილიკო, უტყრა ზღვრისით ტასომ და როცა ილიკოს მიუხედავდა, გვერდში ამოკერა და ხეწული დაუტყრა:

„შორს ნუ წავალით, ჩემო ილიკო, აქ ვითამაშოთ.“

ამ ნიარს ხეწუნას ილიკო ვერ-ვერობით წინ ეღვარა ზღვდა. ტასოს ძალიან უფრავა პატარა წყაროს ნაპირზე ყოფნა და ილიკომაც იქ წაიყვანა.

ილიკო აქამდე ყოველთვის სცილილია ვაჯავრთა ტასო, ეტლი კი ტასო სხვადასხვა რითიმე ესამოწენებინა ილიკოსათვის.

— მოდი, ჩემო ილიკო, უტყრა ტასომ: გუშინდელსავე წისკელი ვაჯავრეთო. ილიკო დასთანხდა. მამინევი საშარველოში ვაქვაც კართო-შინის მოსტავდა. კართო-შინის ღრ-ძი ვაქვავთა ხუთი ჩიირი ვარშემა და უჭრია, დედა ორკაბანს ვაჯავრე ვა-

ლო; წყალა მოხედა ჩარკობილს ჩინარებს და წისკელიც დატრიალდა. ტასო სიამაგნებით ვუბნე აღარ იღვა. წყლითა და კვილით დასტავდა წისკელის ვარშემა და ხან რას ეტყვიებოდა აღერსით ილიკოს, ხან რასა, ილიკო დინჯად დასწერებოდა თავის ვაჯავრებულს წისკელის და თითქო კიდევ რაიმე აკლიაო, ხან ერთს ჩიირს მოკლებდა ხელს, ვითომ ვასაწორებოდა, ხან მეორეს. ბოლოს ილიკო შორს ვაუტყვად წისკელის, დაუწყევო მუშტორისთავის ცქერა და დინჯად მიმართა ტასოს:

— მოდი, ტასო, ამ წყაროს ერთი ტრავი ასე წამოიყვანოთ და ერთი წისკელიც დავატრიალოთ. ტასო სიამოვნით დასთანხდა ილიკოს აზრს. ილიკო ვაჯავრებული მუშაობდა თავის აზრის შესასრულებლად, როდესაც ტასომ დაუყურა და ვაჯავრებულს ილიკოს დასთანხდა. ვაჯავრებული დასტყვავდა ილიკოს ვაჯავრებულს წისკელს.

ჰოგვამო დაუყურა ილიკომ. შემთხალმა ხმომ შემით ვფხე წინ ვა-

ძროხა, რომელიც მანინ კიდევ იმისკენ მიმართდა მოკურცხლა. ტასო უფრო გვიან წამოხტა; ისიც მოსწულდა ვაქვად ვაქვად, მაგრამ ძროხის თანა-რობეც ისე შეაშინა, რომ ვფხეხე დედი ლილი ხანია აპირებდა ისევე ქალაქში დაბრუნებას, და თუ აქამდინ წვილით. ძროხა ვაჯავრებით და არა სარჩევად ტასოსთან მივიდა:

— მიშველეთ! დაიწვიდა საშარვილი ტასომ.

ილიკო შეწერდა, მსწრავლ მოავიდა ხელი იქვე ერთს დიდს წყაროსა და ძროხისკენ ვაქვდა. მისი მიახლობა ძროხამ იუტყვავა და რკინით მისწერ წამოვიდა; ილიკომ ვაწარხე-ნით თავში ვადაქვაცა წყარო. ძროხამ უფრო ვაწარხე მასკენ. ილიკო მიმართედ ვასაქვად, მაგრამ ამ დროს სველს მიწაზე წყაროსკენ ვეწვიდა და ორ რქას შუა ზედ თავზე თე-ძოთი დედა ძროხას. ძროხამ თავი ვაქვანა და ილიკო ვარბობა-დაკარ-გული შორს ვადავად.

III

ვაჯავრებულთ ვანსდარი და მისსტრეული ილიკო ბალიშენ იყო დასტავებული. ერთის თვისის მძიმე ვაჯავრებულსა შემდეგ უკანსწელს

კვირის ცოტა სასიცოცხლოდ მოიხედა. ძალზე და შევებულს წიბოს ვაჯავრებულ ეტყვიდა, თუმცა-კი სტარქვას მანინ კიდევ უშლიდა. ტასოს დედა ლილი ხანია აპირებდა ისევე ქალაქში დაბრუნებას, და თუ აქამდინ დარჩა, იმიტომ, რომ ილიკოს მიმართუ-ნებას ველოდა. ეტლიც რძალ-მული ილიკოსთან ისდნენ: მული თავისს წასწულავდა ლაპარაკობდა ქალაქში, რძალიც კი ვეწვევებოდა, დარჩენილიყო, ტასო მათ ლაპარაკს უტყრა ახ უფლებდი. ილიკოს ლოგინზე შევადარაყო და ჩილსაც ეტყვიდა იმის. ერთი თვე სრულდებოდა, ტასო ვარედ სთავაშო და ვასწულიყო. უტყრა-ამ ხანავობა თითქო უნდა მოსწეროდა, მაგრამ დასაწყისის სრულიად არ ვეწვანია. პირ-კით რაღაც კმაყოფი-ლებას ჰჭრებოდა ილიკოს ახლო: დიდიდენ სასაქმედინ ტასო არ შორებოდა ილიკოს და ისე უფლიდა, ართობდა, როგორც დიდი ადამიანი. ეტლიც იმავე ზრუნვით მისდგომოდა ილიკოს და რაღაც თავის მოგონილს ზღაპრს უამბობდა. ილიკომ თვლებში დასტავდა იმ ნიარად დაიღობა, თითქო ეტყინ

ცხან რუსეთის წინააღმდეგ, იგი მისი გადართობა, ვაზ. „Мовно. Вѣдомостѣ“-ს მოკლე ბერძინის გზ., „Kreuz Zeitung“-იდან შემდეგი ადგილი ვიდავ ფინის წერილიდან:

მოსკოვლი (ესე იგი რუსი), იმის და მისუფად, რომ თითქმის 180 წელსადაც ერთ სასულიერო და ერთ მღვდელთა, აქმდე ჩვენი ასეთივე დაუხმებელი მტერია, როგორც ჩვენი სისპირის 700 წლის განმავლობაში იყო და ეს განაგრძებდა სულს თავი ჩვენი გულტრების ცაც-მტრების დროს. ჩვენი გული მისი მღვდელთა და წმინდანთა სახელითადაც მისთან სასუქ და განსწავლას მადლობას ვერ მივღებთ ამ კაცობან, რომელთა უფლებას მთ არა ერთსულ დაარსებას. ყოველივე ეს რუს მანდ არ უნდა და უწინდებლად სულ მადანად მოხას როგორც ერთგულსა და დროს, აგრეთვე წინააღმდეგობას დროსაც.

შემდეგ ფინი მწუხარებით იხსენიებს იმ ვარაუდებს, რომ ამ ეხმად ძალიან არის შევიწროებული მთელი ბალტიის ზღვის პირის მხარე, მაგრამ იქნური მამულიშვილები მიიწვი-ი იმედს არა ჰქონდათ:

უფლას წასქაიდა სულა ჭეჭუკას, მაგრამ კარგად-ი ჭეჭუკას, ვითომდა: ოდნის გური ცხეს, ცხეს, გვიან გა-მოცხეს, მაგრამ კარგად-ი გამოცხეს, და თუ წინააღმდეგობა ვერ მოაკ-წრებს განთავისუფლებას, მერისში მანდ იმედა გაქვს, რომ თავს გა-ატანს ჩვენი სასწრაფოებს და კვან-სული ყოველსა ბალტიის ზღვის პირის მხარეს.

ასე დრტინიანად ბაღტიელები და ვითელი არ აურიათ რუსებს. რასაკერა-ვლითა, გერმანელებიც მხარს აძლევენ, მარამ არც რუსეთის გაზრდილი უთვლიან თავისი მხრივ ილიცა-კურთხევას.

„Видеиографѣ“-ში სასურველი ცნობაა დაბეჭდილი ურას (ჩვენებურად ვამა-ს) შესახებ კივის მეფედ აღ-მოაზრდის კანდიდი 1818 წ. დაბეჭდილის თხზულებიდან—

რამეო. ტსომ აღურსით გადუსვა შუბ-ლზე ხელი და დავითხა, ხომ არა მტკიცე-არა.

— ილიკომ თვი გაიქნა. მერე მოი-წია ტასოს ხელი და ჩემად ჰკითხა:

ტასო, შენც წახელ ქალაქში.

— პო, დედა ჩემო წაი, მეც წა-მიყენას, უპასუხა ტასომ.

— მერე რომ მარტო დავრჩები?

ჰკითხა მას კანკალი ილიკომი.

— ისევე ბავშვად, ჩემო ილი-კო, უთხრა ტასომ იმ ნაირის დაყუ-ბით და მოტყუებით, როგორც გე-ვინა ვინის ჰქვამისადა.

— ილიკო ვაჩქედა, ტასო კიდე რა-ღაცეს ელაპარაკებოდა და ამ შეიღებ-და.

— იცი, ტასო, ვაწყვეტილი ილი-კომ, შენ რომ ჩემსებრი უდად იყო, მე როდი წაიღოდა ქალაქში.

— პო, არც მე მოგშორებ; და-უყვება კიდე ტასომ; მაგრამ ამ და-უყვება ილიკო უფრო ვაყვება, ვა-ყვება, იმიტომ რომ ილიკო ჰქვამისა-და, რომ ტასო იცოცდებოდა, ისე ბე-რეუბდა, როგორც პატარა ბავშვს.

— დედა! დაეყირა განაწმენულ-მა ილიკომ და, როდესაც დედა

სა სადმართო სიტყვებისა, რე-მელიც სადმართო წერადში მო-პოვება ებრაულს ენაზედ.

სიტყვა „ურა“ ურულია და წარ-მოსავლეს წმინდანს ურ, რადგან წმი-ნაეს სამსწერეს, სამტკიცეს, სასუ-ხისაწესს. ეს სიტყვა იმისა თურმე-დავითმა, როცა საუბრის მიერ დე-ვიანდა, ენადას ვამოქაულებს ურ-ისა და. ამ ადგილას დავითი ჭეჭისაწესად და საუბრის-ი გოფერ-თხილადრ მიღს მისცა თავი. დე-ვიანდა ამ მიწველას თავისი მტერ-ისა, მხოლოდ ტანსამოსის კაღას წაწ-და და ამ გარდა და-საუბრად და-მარცხა: ჭეჭისაწესად, დაუბო ჩემო, განდებდე ფსალმუნისა და უბნისა. ურ, ურ, შენგეში გამარჯვების დროს დავითი მხოლოდ შემოვლებით წამო-მისხვდა სოფელს: ურ, ურ! ურ! ურ! თანაც ეს სიტყვა სხვა ენებზედ გაი-ღეს და ასეთსვე შემთხვევაში ჭეჭ-ობდნენ სოფელს. დასასრულ ესევე სიტყვა ასესუსს რუსებზედ და დე-ვიანდალად ჭეჭისაწესს.

უცხოეთი

მომიხანდა. გერმანიისა და ინგლე-სის თანახმობით ორი სასურველი პროექტი კიდე იქნა წამოყენებული ამ ბოლოს დროს. ერთი შეეხება საერ-ო შარისო კრების გამართვის ეე-რობაში იარაღის აურისა და ვარგისა შემოკრების გამო მოსალაპარაკებლად, მეორე საერთა-შარისოვე კონგრეს-ის მოწოდებას სერვდ-წოდებულის აღმოსავლეთის საქმის გადასაწყვეტად დიპლომატიურის გზით. პრევიდის პროექტის აზრი, რასაკერა-ვლითა, ის არ არის, რომ ევროპის სახელმწიფო-ებმა სრულიად დიპლომატიური გზით და-საყარონ იარაღი, არამედ ის, რომ ვარგისი შემოკრებულ იქნას და მათი იარაღები არ აღმოსავლეთის ერთსულად გადაწყვეტილს რაოდენობას. გერმა-ნიისთვის უნდა სასურველია ამ ე-ხმად ასეთი აზრის შესრულება, რად-გან დიპლომატიური ხარჯი აქვს ვარგისი შენახვისა და მათთვის თითხარისის მზადებისათვის, ხოლო ამ ხარჯისთვის

და ძალუა შეწინებულნი ასეთის მო-ულოდნელის დაუყრებით, ზურუნით მიუხარჯოდნენ, ილიკო პირველ დამე-ბო ბალაშენ და გულ-ამ-ასკენით და-ინწყო ტირილი.

— წილ, თავი დამანებე; დაუყო-რა ილიკომ თავის დღეს; როგორც ტანჯულის სხით და შეეებულს გვერდს უსინჯუდა.

— ნუ ტირი, ჩემო ილიკო, თო-რემ უფრო გეტკინება უთხრა აღერ-სით ტასომ.

— შენც წადი ქალაქში, უთხრა ილიკომ ტასოს საყვედურით და მწუ-ხარე ხმით. ტასომ თითქო რაღაც და-ნაშუალობა იგრძნო; აბუსული მიე-ოდა თავის დღესთან და გვერდში ამო-ეკრა. ილიკო კიდე კარგა ხანს ტრო-და, დედა მისი თითხარე არ შარდებო-და და აღურსით სცილილობდა რო-გორმე დამეშვიდებინა.

— არა გრცხვინა, ილიკო, უთხ-რა დედას: შენს ტასოს რად გავუა-ვრდა, ჰქვამდა, რა რიგად უწყია შენი სიტყვები?

— ილიკომ მიიბრუნა თავი და ცრე-მილიანს თვლებით გადახედა ტასოს. ტასო ისევე აბუსული საყვედურით შესიტყვროდა ილიკოს.

ვერა მოუვლია-რა იმიტომ, რომ ვეფ-რება, მეტრი არ ვაძლიერეს და სა-შინარს ყოფნა არ ჩაადრეს გერმა-ნიის. გერმანიის ამ ეხმად მეტრი რამ ეკრებოდა თუთ საშინარს ცხარებში: მეტრი რამ უნდა შეიტკიცოს, მეტრი რამ უნდა გავუდეს. პროექტები ასე-თის რეგულაციების ზოგე უკვე მზად არის და ზოგე მზადდება. ყოველ-ამას ხარჯი უნდა და უფრო-კი მს-ვენება სხვა საქეთაზე. აი ამიტომ არის, ვგონებ, უფრო თავ-გამოდე-ბული გერმანია ბრუნის გამოქვი-სათვის, ისე რომ ეს ფრიად სანუჯარი აზრი, ეს ფრიად სასარგებლო და სა-სურველი უქრო ვარების შექცევისა და თითხარისის აურის გამა-როგორც ამბობენ ვესთები, მართლ-საკეთილმოყვარობის აზრებითი არ არის გამოყვეული, არამედ იმ მოსა-ზრებით, რომ ამასობაში გერმანიამ თითხარე შინაური საქმეები მოსყენებით გააკეთოს.

მეორე პროექტი აღმოსავლეთის საქ-მის განხილვისა და გადაწყვეტის კონ-გრესტის მიერ იმედა სასურველია და თანახმობის დროს, მაგრამ პრევიდის პროექტისათვის ძალიან შესას-რულდებელი და ახა ვლ-წარფელის, უნდაგრო მისხარებით განერილი. საქ-მე იმაშია, რომ კონგრესტის წე-ვებად იქნება წამოაღმადგენელი ევროპის სხვა-და-სხვა დიპლომატიური მწიფოთა და, რაც უნდა და დადა მარ-დით მშვიდობიანად გადაწყვეტა საქ-მისა, ვერ მოახერხებენ და ვერც მო-რიდებენ ერთმანეთს. ესრებით წარ-მოამდგენენ ევ-როპის სხვა-და-სხვა ერს, როგორც ბალტი-სეთის ნახევარ კუნძულზედ მოსა-სილები. ვერ მოახერხებენ იმ-ტომ, რომ ვერ ერთა ასეთი მოარგობა თა-ვისათვად მტოლ საქმა და მე-რე კი-დედ იმიტომ, რომ ერთა ინტერესებს დარდა საქმა ჩაერევა ინტერესები იმ სახელმწიფოებისა, რომელთა წარმომადგენლები დასდებიან აღ-მოსავლეთის საქმის სახარობად. ევ-როპის დას სახელმწიფოებს-კი, თო-რეის ყველას, თანეს საკუთარი ინტე-რესები აქვს ამ საქმეში. მიიწვი და მიიწ-ვი სასურველია, არ იქნება უიარო, შესდგეს ასეთი კონგრესტია, სხვა არ იყოს-რა, ის მანც ვარკვევა

— მოდი ჩემთან, ტასო, უთხრა დიპლომატი ილიკომ. ტასოს განმეო-რება აღარ მოუწდა. საჩქარად მივი-და ილიკოსთან და შარგების ნიშნად ტურმზედ აკოცა. ილიკომაც ხელები მოახვიო ტასოს; უნდოდა მძლავრად, ძალიან მძლავრად გამოეხატა თავისი სიყვარული, მაგრამ თითქო ძალა ვერ შესწვდა, ხელები უღონოდ ჩამოეშვა; მე-რე ხეწმით საესე თვლები მიავ-რო ტასოს დღეს და ხმის კანკალი შეეკლდა:

— ტასო ჩემთან დაჩქეს, ჩემო ძე-ლი.

IV

ილიკომ პრევიდის ხანებში ძალიან იწუხა ტასოს მოშორება. მეტრი იტი-რო, ბევრი ივალახა, ბევრჯერ დას-წყველი გველი ტასოს დედა, მაგრამ მან მოაშარა ისინი ერთმანეთს, მაგ-რამ რას ვაწყობდა. ერთს საბოლოს დღის წიტილად მოაზრებდნენ, ილიკო ხანებში წა-მოამდგარი, მაქნას სხუთლებს აშე-ნებდა, იმ თათხივე ილიკოს დედა თავის უფროსს ქალს ჰარგავს ასწე-ლიდა.

ილიკოს ჩამოერგა ჩამდნესა

ცხად, რომელს ერს, რა უნდა, რა სწლიან და როგორ უქრობს მოუ-როდეს თავის მუშობელს ბალკანეთ-ში.

თითხარე გერმანია ამ ეხმად ვარ-თულია რეისტრის კრებით. ელო-დნებიან დიდს შეზღობებს დასნი ერთმანეთს შარის და არის ერთა მზადება, მომხრეთა შარისა და მო-პ-რის-პირეთა ძალიანის ზომავა. თ. ბისმარკი, თუმცა მოსაყენებლად იქ-მნა წარგზავნილი თავის მამულში, მა-ინც არ ისვენებს, და როგორც ცე-ყოზა, ისე აპირებს ამ მოსალო-დნელს ბრძოლაში ჩარევის. ვერ ვე-რობით-კი თავს არ იმედა, თითხარე-როგორც და შეიღებულს მზადება. ის-რის სროლა-კი ატებით აქვს თავის ერთგულ ვესთვის „Hamburger Nachrichten“-ის შემწევობით. კონ-გრესტარები რეისტრისა, რომელ-ნიც არ ძალიანობენ ვერ კიდევ ბის-მარკს, პრევიდის ორ-სამ კრებულს ვე-ყოფებულნი იცვენ ექს-კანკილურს და ყველას პირში გვიან, ენ-კი-კი-კი-კი-დას ეს „დიდის კაცის“ ავად ხენე-ბას. ერთი ორატორი კონგრესტარ-ებისა იმედად ვიცი-და ბისმარკის დღე-ის სურვილმა, რომ წრეს დადებო-და თავსხვდობარე იძულებული იყო გონებინა, წესიერად მოიქცეთ. რა რა დრო დადა გერმანიის რეისტრ-ში. ერთის წლის წინა-ეც მოიფიქ-რებდა, რომ საპარლამენტო უქრო-ნიობად და უქრობად მიიღება ბის-მარკისთვის ცხარე თავ-გამოდებას, თავსხვდობარის იმ დაწესებულებისა, სადაც დღევანდელი შექმნილი სა-ხელმწიფო კაცი ოდნემ სრული ბე-ტონი იყო და სადაც ისეთის დაუ-რიდებლობით სქედა და ჰქვებდა.

კანკილისა და მთავრობის მდგომა-რება ამ ეხმად საკმაოდ გაქორცე-ლია. რეგორმები ლობებულთა აქვს დასაზღებელი და სოციალ-დემოკრა-ტიები და თავისუფლად მიმხრები სუ-ღითა და გულით მისყრან. მაგ-რამ მთავრობის ერილება, ვინ რო-გორც წარუფედ ასეთს სარეგული-რება დასესაო. ამიტომ დღის მეცო-დნებობით სცილირბ მიმხრის რო-გორმე მოთავე უთა-გულ დასის ეინ-დობარს. ამ დასში, უმარგებსობა,

სართულად აშენებულ სახლი. მა-გრამ ამ თამაშობით მოწყენილმა უყრადღებდა არ მიაქვამდა ფთორაკ-და და სარკმლებად სიერეში ტკბარ-დინწყო. მერე თითქო დაიღალა ოც-ნებითა, ერთი მხივდ ამიარობა და თვლები დახუკა. მაგრამ დღის წიტი-ლი არა უტვხად ვაზილა ისევე თვლი, თითქო ვიღაცას გაუღიზო, გვერდზე მიიწვი და სთქვა; ანუ უკეთ ესთქვათ მიმართა.

— მოდი, ტასო, მოდი აი, მე გვერდზე ვაყრე და ლოგინზე შემო-ეკვი ვერც; ენლა შენი ხელები მო-მეცი.

ამ სიტყვებით ილიკომ თითქო ეი-დაცას ვაწყენილმა ხელები და გულზე მიიწვი.

— იცი, ტასო, ვანავრო ილიკომ თავის ოცნება, მე შენ ძალიან, ძა-ლიან მიყვარხარ. როცა მე დიდა ეი-ცნებოდა და შენც დიდა იქნები, ერთად ეცნობოვართ. მე სულ გეკონ-წენა, ისე მეყვარები... ისე მეყვარები, რო-გორც ჩემი და. არა... ჩემს დაზე უფრო... უფრო მეყვარები... ყველაზე მეტად, ჩემს დედას... დე.

უქანსკენილი სიტყვა როგორც

სულ დაზრისული ხალხია და სარე-გულიყო იმით არა დაუწყებოთ-რა. თორემ მეტის მეტი გამოვა, რომ ადგილად და საქეთოდ რიგეთონა და ლიბეხითა ხელი-ხელ ჩაკლებუ-ლი იარათოა. ვინდობდა ჩვედას ამ ყოფის მთავრობისას, ჰხედას, რომ დღეს იგი მისთვის დიდად საჭიროა და; რასაკერა-ვლითა, თავ-გამოდებუ-ლია. ბატონი დღეს მე ვარო, შეუ-ღიან სიტქებს ამ ხანად ვინდობრსტა. უკო მისი თათხარე ასე დაიჭრდა დღეს მთავრობას, რასაკერა-ვლითა, მიეშრო-ბა კიდევ; მაგრამ ივალ-კი არ მიე-შრობა. ისეთს სიტყვას ჩამოართმევს, რომ ასრულებაც გერმანიის კათოლი-კეთათვის სასურველი და სანატრე-ლია.

წერალი ამაგები

ამ უქანსკენლს დროს დიდი მითქმა-მითქმა ასტეს ვიდავ ცაცის შეპრობამ ამასანაში, ამ კაცისამ, რომელიც ზოგთ მეველია ჭგონათ გერმალ სოციალ-ისტისა. ამ სავნის შესახებ დადავლი-კონგრესტარები გახუთ „Tempus“-ის შედეგის ცნობებს აუწყებს: პრევიდის ერთის ცხარეს ვარგისანდრესტისა ჭეჭის ოლოტი სახელმწიფოში და მამოქმედი-ლია ცაცი, რომელიც ვაღვესკი ჭე-წონათ, და საფრანგეთში მიიწრს, რომ ამ ცაცის პატარა ულავებო აქვს, პატარა-ვე ჭრელი თვალები და სურათს ცხარეს; მარცხენა სურეუქლას და ლოგინე კე-ყოზა გარკვევა, და, როგორც თე-ოთან ამბობს, ვარგე სადღეს და უწრათ და იმისან დაწმენა. მოსეო შავჯარო ავება, რომელიც ვაწყია და ვეც ვიდე-ტო. უმადვესკი არ ამბობს, ვეც მიწვევა დიფინამდე, მაგრამ ამას-კი არს მიწვევა და ამიტევებს კიდევ, რომ დიფინადგან სურეუქლ მოსულა ამასანაში. რადგან-საქმე დასე პარსილანისა იმედადობა თურმე, მეც წახელა სარგასოს და ეიდავსკი სასადე მადრდში. ამ ქალაქში სულ ვა 1/2 საათი დაწმენდა. რადგანც დასასხვად არს ქს-სი, ურეკა, რა-დგან უმეყოთას სარ, ვალტომა წადა იქ მომარჩხე თავიო. ოლოტი ვა-

გაკიანურებითა და დაფორებით წარ-მოხატვა, მართლ დღევანდელ მეტად ევერცხება? დედაც ბო ძალიან უყვარს? ამ ფორმებში ვაყოლია ილიკო და ტკბილ ოცნებდამ გამოიყვანა.

— დედა, მიმართა ბოლოს ილი-კომ: როდის უნდა წამიყვანო ქალაქ-ში სასურველად? შენ სულ მამუტე-ლებ—მალეო დას.

— აი შეილო, მოჩიები და წავი-ყვან, უთხრა დედას: ენლა ხომ მიიწ-დრო აღარ არის და ვერმის, ეყენის-თევიში წავიყვან. ილიკომ აღარა უთ-ხრო-რა, ის რაღაც ფორმებში გაიდაცა.

ანგარიშობად დღევანდეს, ჩამდნეცი იყო დაწმენილი მეჩამსმდინ, თუ სხე-რამე ვერში იყო, არ ცეცი, მხო-ლოდ ბოლოს ტკბილად ვაიმიდა და, თითქო არა უნდობა, რომ სხეხას-სხეხასისა ეს დ-მილი, კვდლისეც გა-დაბარუნდა და პირი-სახეზე ბალიში მიიღო.

ზალოკო ყოფიანი (შედეგი იქნება)

